

Posudek oponenta k dizertační práci
Ing. Štěpána Alexy „Procesně stavěná podniková architektura“
předložené na FIS VŠE v Praze

Ústředním tématem dizertace Ing. Štěpána Alexy „Procesně stavěná podniková architektura“ je návrh reflexe procesního přístupu v podnikové (enterprise) architektuře, dále jen EA. Práce má řadu dílčích cílů, především literární rešerši, teoretické uchopení procesního řízení vs. podniková architektura ve světle zrání podniku. Klíčovým nástrojem další části (částí) je metamodelování, které hodnotím jako vhodný, byť abstraktnější nástroj k uchopení integrace procesního řízení do podniku, neboť o něj lze opřít na obecné úrovni vložení procesů jako ústřední techniky řízení podniku vč. IT. Z toho následně autor vychází při návrhu referenčního modelu procesů byznys architektury v podniku. Konečně na závěr autor ověřuje navržený metamodel podnikové architektury a referenční model byznys architektury v případové studii. Autor přitom podepírá svá východiska zkušenostmi s přímou významnou účastí v projektech v konkrétních podnicích i rozsáhlým průzkumem.

a) Aktuálnost tématu

Téma je vysoce aktuální, o čemž svědčí jak provedené průzkumy, tak rozsáhlá literární rešerše, která dokazuje široký zájem o tuto problematiku, který je snadno zdůvodnitelný.

Cíle práce jsou správně vytčené a aktuální, práce má vhodně strukturovanou osnovu a rozsahy, až na Kapitulu 3 k procesům, kterou již dle názvů podkapitol bylo možné strukturovat systematičtěji. Celkový rozsah je více než dostatečný, někdy mohl být text dokonce stručnější, zejména proto, že popisovaná fakta jsou formulována dosti abstraktním jazykem a bez konkrétní představy se čtenáři zdá, že se fakta opakují. Práce nicméně zůstává relativně přehlednou a srozumitelnou.

b) Splnění sledovaného cíle

Celkově jsou hlavní i dílčí cíle definovány přehledně, navázány na použitou výzkumnou metodiku a dle ní postupně rozpracovávány.

Klíčové tvrzení o obsahu a cílech práce je skryto na str. 13 nahoře – *„Změna spočívá v rozšíření konstruktů tvořících metamodel PA a nastavení vztahů mezi nimi tak, aby bylo možné v jednom modelu zachytit veškerou infrastrukturu a procesy tvořící podnik a aby bylo možné s modelem pracovat na různých úrovních abstrakce.“*

Cíle jsou stanoveny dle současného stavu poznání a realisticky, následně rozčleněny na dílčí cíle DC1 až DC4, které lze stručně charakterizovat klíčovými

slovesy odpovídající použité metodě takto: DC1 „*provést analýzu podstaty a účelu podnikové architektury, procesního řízení a zrán...*“, dále DC2 „*posoudit míru současného i potenciálního využití ... metamodelu PA, referenčního modelu procesů a zralosti ...*“, dále DC3 „*navrhnu referenční model procesů byznys architektury ...*“, a konečně DC4 „*Ověřit navržený metamodel ... formou případové studie*“. Toto rozvržení hodnotím jako vhodné pro aplikaci zvoleného metodického přístupu.

Cíle práce byly splněny a výsledky celkově publikovány s dobrým pokrytím jednotlivých částí dizertace, byť viditelnost v mezinárodní odborné komunitě není nijak zásadní, ač téma je obecné a nevztahuje se k českému prostředí.

c) Zvolené metody zpracování

Autor zvolil metodickou cestu na základě poctivě provedeného rozboru celého výzkumně-návrhového procesu a plánování. Využívá přitom srovnání a triangulaci doposud použitých postupů známých z literatury. Celkově byla provedena velmi důkladná rešerše literatury, vycházející z cca 600 zdrojů, z nichž se po prozkoumání podrobněji vycházelo z asi 200.

Výzkumné dílčí cíle a výzkumné otázky jsou podrobně zformulovány v 1.6.1. Zde bych autorovi vytkl přílišnou otevřenost formulovaných otázek, kde většina je tvaru „Jak?“ nebo „Jaký/á/é?“. To dává v dalším postupu příliš mnoho stupňů volnosti. Tato otevřenost je následně vymezena vyslovenými hypotézami, což opět v dobrém smyslu zužuje směry výzkumného postupu. I tak však jde o rozsáhlou oblast, z níž zcela dokonalým způsobem nelze zvládnout na omezeném prostoru jedné práce. V sekci k hypotézám bych uvítal přesné odkazy na relevantní části práce, které platnost jednotlivých hypotéz hodnotí – toto zhodnocení je nicméně dále v 7.3, čili nechybí.

d) Výsledky dizertace, nové poznatky

Navržené koncepty a dosažené výsledky byly publikované v relativně rozsáhlé bázi článků vč. časopisů, byť převažuje tuzemská literatura psaná v angličtině. Důsledkem toho pravděpodobně je i to, že přímé ohlasy ve formě citací zatím chybí a rovněž nelze najít profil autora v Google Scholar. Publikace z konference BIR 2016 (vydal CEUR) je dostupná prostřednictvím databáze SCOPUS. V tomto směru jsou jisté rezervy – jedna publikace ve Web of Science / SCOPUS není mnoho. Na druhou stranu práce obsahuje značné množství poznatků, které jsou v ucelené formě zveřejněny přímo v samotné disertaci, která se tak stává nejvýznamnější a do značné míry „self-contained“ publikací autora.

e) Přínos k dalšímu rozvoji vědy

Autorovi se podařilo metodicky správně uchopit nesmírně rozsáhlou oblast procesního náhledu na podnikovou architekturu, kde byly doposud mezery z pohledu celostního přístupu.

Práce má z tohoto pohledu nepochybný význam z hlediska možného pokračování, a to jak výzkumného, tak již realizačního, v dalším postupu směrem k procesně orientované podnikové architektuře, která zachycuje nejen hlavní podnikové procesy, ale i procesy pomocné související se zráním podnikové architektury a jejím lepším uchopením. Dává řadu možností dalšího výzkumného pokračování v dílčích oblastech, například z pohledu IT podpory architektury a procesů.

f) Formální stránka

V tomto ohledu lze práci vytknout řadu drobností, zejména se týkajících typografie a do jisté míry i jazykové stránky výsledného zpracování, jako jsou chybějící čárky ve větách či nesprávně české uvozovky nahoře. Dále zřejmě při tisku vznikly chyby u odkazů v rámci textu (*Error! Reference source not found*) a rovněž vazba tištěného provedení nebyla vyhovující, nadto je zbytečné tisknout takto rozsáhlou práci na papír vyšší gramáže a ještě jednostranně. Horší kvalita je rovněž patrná na některých převzatých diagramech, které by zasloužily překreslení.

Shrnutí

Celkově hodnotím práci jako splňující jak obsahem, tak formou a důkladností zpracování, kritéria běžně požadovaná na dizertační práci v oborech aplikovaná informatika. Až na nepodstatné formální chyby práce vyhovuje. Obsahuje nové relevantní poznatky zachycené a publikované řádným způsobem, byť z pohledu mezinárodní viditelnosti a ohlasů spíše v základním rozsahu.

Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí a při jejím úspěšném průběhu navrhuji udělit uchazeči titul *Philosophiae Doctor (Ph.D.)*.

Brno, 25. dubna 2018

Doc. RNDr. Tomáš Pitner, Ph.D.

vědecký ředitel CERIT-EU

Masarykova univerzita, Fakulta informatiky

Botanická 68a, 60200 Brno